Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (första avdelningen)

den 8 mars 2017*

”Överklagande — Statligt stöd — Artikel 107.1 FEUF — Artikel 106.2 FEUF — Åtgärder vidtagna av danska myndigheter till förmån för det danska public service radio- och tv-bolaget TV2/Danmark — Ersättning för de omkostnader som är förbundna med fullgörandet av public service-skyldigheter — Beslut som förklarar att stödet är förenligt med den inre marknaden”

I mål C-660/15 P,

angående ett överklagande enligt artikel 56 i stadgan för Europeiska unionens domstol, som ingavs den 8 december 2015,

Viasat Broadcasting UK Ltd, London (Förenade kungariket), företrätt av M. Honoré och S. E. Kalsmose-Hjelmborg, advokater,

klagande,

i vilket de andra parterna är:

Europeiska kommissionen, företrädd av L. Grønfeldt, L. Flynn och B. Stromsky, samtliga i egenskap av ombud, med delgivningsadress i Luxemburg,

svarande i första instans

Konungariket Danmark, företrätt av C. Thorning, i egenskap av ombud, biträdd av R. Holdgaard, advokat,

TV2/Danmark A/S, Odense (Danmark), företrätt av O. Koktvedgaard, advokat,

intervenienter i första instans,

meddelar

DOMSTOLEN (första avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden R. Silva de Lapuerta (referent) samt domarna E. Regan, J.-C. Bonichot, A. Arabadjiev och C.G. Fernlund,

generaladvokat: N. Wahl,

justitiesekreterare: A. Calot Escobar,

efter det skriftliga förfarandet,

* Rättegångsspråk: engelska.

och efter att den 10 november 2016 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Viasat Broadcasting UK Ltd (nedan kallat Viasat) har yrkat att domstolen ska upphäva den dom som meddelades av Europeiska unionens tribunal den 24 september 2015, Viasat Broadcasting UK/kommissionen (T-125/12, EU:T:2015:687) (nedan kallad den överklagade domen). Genom denna dom ogillade tribunalen Viasats talan mot kommissionens beslut 2011/839/EU av den 20 april 2011 om de åtgärder som Danmark har genomfört till förmån för TV2/Danmark (C 2/03) (EUT L 340, 2011, s. 1) (nedan kallat det omtvistade beslutet). I sitt beslut bedömde Europeiska kommissionen, samtidigt som den medgav att de olika åtgärder som Konungariket Danmark har genomfört till förmån för TV2/Danmark (nedan kallat TV2) hade karaktär av statligt stöd, att åtgärderna skulle anses vara förenliga med den inre marknaden med stöd av artikel 106.2 FEUF.

Bakgrund till tvisten

2 Tribunalen har beskrivit bakgrunden till tvisten på följande sätt i punkterna 1–17 i den överklagade domen:

”1. Föremålet för förevarande talan är ett yrkande om partiell ogiltigförklaring av [det omtvistade beslutet] i den del det slås fast att [de åtgärder som Konungariket Danmark har vidtagit till förmån för TV2], trots att de utgör statligt stöd, ändå är förenliga med den inre marknaden i den mening som avses i artikel 106.2 FEUF. Talan har väckts av [Viasat], ett kommersiellt radio- och tv-bolag som bedriver verksamhet på den danska marknaden och som är en direkt konkurrent till det danska radio- och tv-bolaget TV2/Danmark A/S (nedan kallat TV2 A/S).

2. TV2 A/S bildades i syfte att, med redovisningsmässig och skattemässig verkan från och med den 1 januari 2003, ersätta det självständiga statliga företaget [TV2], vilket bildades år 1986 genom Lov nr 335 om ændring af Lov om radio- og fjernsynsvirksomhed av den 4 juni 1986 (lag nr 335 om ändring av lag om radio- och tv-verksamhet). TV2 A/S är, precis som föregångaren TV2, den andra offentliga tv-kanalen i Danmark. Den första kanalen är Danmarks Radio (nedan kallad DR).

3. TV2 A/S har precis som föregångaren TV2 till uppdrag att producera och sända rikstäckande och regionala tv-program. Programmen kan sändas bland annat via radio, satellit eller kabel. Bestämmelser avseende TV2 A/S:s och TV2:s skyldigheter i allmänhetens tjänst har fastställts av den danska kulturministern.

4. Utöver de offentliga tv-bolagen finns det kommersiella tv-bolag som är närvarande på hela den danska tv-marknaden. Det rör sig bland annat om [Viasat] och den helhet som utgörs av bolagen SBS TV A/S och SBS Danish Television Ltd (nedan kallad SBS).

5. TV2 bildades med hjälp av ett räntebärande statligt lån och avsikten var att bolagets verksamhet, i likhet med DR:s verksamhet, skulle finansieras med hjälp av intäkter från licensavgifter som betalas av de danska tv-tittarna. Den danska lagstiftaren har emellertid beslutat att TV2, i motsats till DR, även ska ha möjlighet att dra nytta av bland annat reklamintäkter.

6. Till följd av ett klagomål som ingavs den 5 april 2000 av bolaget SBS Broadcasting AS/TvDanmark, ett annat kommersiellt radio- och tv-bolag på den danska marknaden, har Europeiska gemenskapernas kommission granskat finansieringssystemet för TV2 i kommissionens beslut 2004/217/EG av den 19 maj 2004 om de åtgärder som vidtagits av Danmark till förmån för

[TV2] (EUT L 85, 2006, s. 1, och rättelse i EUT L 368, 2006, s. 1, nedan kallat ”beslut TV2 I”). Beslutet omfattade perioden från och med år 1995 till och med år 2002 och avsåg följande åtgärder: finansiering med licensmedel, överföring av medel från finansieringsfonder för TV2 (TV2-fonden och Radiofonden), engångsbelopp, befrielse från bolagsskatt, ränte- och amorteringsfrihet som beviljades TV2 vid dess bildande, statlig garanti för driftslån samt fördelaktiga betalningsvillkor för den frekvensavgift som TV2 betalar för användningen av den rikstäckande sändningsfrekvensen (nedan kallade, sammantagna, de berörda åtgärderna). Kommissionens undersökning avsåg även TV2:s tillstånd att sända på lokala frekvenser i nätverk och skyldigheten för alla ägare av centralantennanläggningar att sända TV2:s public service-program i anläggningarna (must carry).

7. Efter att ha granskat de berörda åtgärderna fann kommissionen att de utgjorde statligt stöd i den mening som avses i artikel 87.1 EG (nu artikel 107.1 FEUF). Denna slutsats grundades på bedömningen att systemet för finansieringen av TV2, som var avsett att kompensera för kostnaden för att utföra ett public service-uppdrag, inte uppfyllde det andra och det fjärde av de fyra villkor som domstolen fastställde i dom av den 24 juli 2003, Altmark Trans och Regierungspräsidium Magdeburg (C-280/00, EU:C:2003:415) (nedan kallade Altmarkvillkoren).

8. Kommissionen beslutade även att det stöd som Konungariket Danmark beviljade TV2 mellan åren 1995 och 2002, i form av licensmedel och andra åtgärder som beskrivs i beslut TV2 I, var förenligt med den inre marknaden i enlighet med artikel 86.2 EG (nu artikel 106.2 FEUF). Undantaget var ett belopp på 628,2 miljoner danska kronor (DKK) som kommissionen betecknade som överkompensation (skäl 163 och artikel 1 i beslut TV2 I). Således beslutade kommissionen att Konungariket Danmark skulle kräva tillbaka detta belopp av TV2 A/S med ränta (artikel 2 i beslut TV2 I) som under tiden hade ersatt TV2 (se punkt 2 ovan).

9. Den återbetalning av stödet som avsågs genom artikel 2 i beslut TV2 I innebar att TV2 A/S skulle bli insolvent, och därför anmälde Konungariket Danmark den 23 juli 2004 till kommissionen en planerad rekapitalisering av bolaget. Rekapitaliseringen skulle genomföras genom statligt finansierade åtgärder i form av ett kapitaltillskott på 440 miljoner DKK och en omvandling av ett statligt lån på 394 miljoner DKK till kapital. I beslut C(2004) 3632 slutlig av den 6 oktober 2004 om statligt stöd nr N 313/2004 om kapitaltillskott till [TV2 A/S] (EUT C 172, 2005, s. 3) (nedan kallat beslutet om kapitaltillskott) slog kommissionen fast att de planerade två åtgärderna till förmån för TV2 A/S var ”nödvändiga för att återskapa det kapital som TV2 [A/S], efter omvandlingen till aktiebolag, [hade] behov av för att fullgöra sitt public service-uppdrag” (skäl 53 i beslutet om kapitaltillskott). Kommissionen fann följaktligen att varje åtgärd i samband med kapitaltillskottet till TV2 [A/S] som innebär statligt stöd var förenlig med den inre marknaden i enlighet med artikel 86.2 EG (skäl 55 i beslutet om kapitaltillskott).

10. Talan om ogiltigförklaring av beslut TV2 I väcktes i fyra fall, av TV2 A/S (mål T-309/04) och av Konungariket Danmark (mål T-317/04) samt av TV2 A/S:s konkurrenter, Viasat (mål T-329/04) och SBS (mål T-336/04).

11. Tribunalen ogiltigförklarade beslut TV2 I genom dom av den 22 oktober 2008, TV2/Danmark m.fl./kommissionen (T-309/04, T-317/04, T-329/04 och T-336/04, EU:T:2008:457). [I punkt 124 i den domen fann tribunalen] att kommissionen gjorde en riktig bedömning när den ansåg att TV2:s public service-uppdrag motsvarade definitionen av den tjänst av allmänt ekonomiskt intresse som utgörs av radio- och tv-sändningar … Kommissionen slog emellertid även fast att beslut TV2 I var rättsstridigt på flera sätt och beslutade slutligen att ogiltigförklara det.

12. Vid prövningen av huruvida de åtgärder som avsågs i beslut TV2 I involverade statliga medel konstaterade tribunalen först och främst att kommissionen inte hade iakttagit sin motiveringsskyldighet när den de facto beaktade reklamintäkterna för åren 1995 och 1996 såsom statliga medel [(dom av den 22 oktober 2008, TV2/Danmark m.fl./kommissionen, T-309/04,

T-317/04, T-329/04 och T-336/04, EU:T:2008:457, punkterna 160–167)]. Tribunalen konstaterade även att kommissionens prövning av huruvida det andra och det fjärde Altmarkvillkoret var uppfyllt inte vilade på någon noggrann bedömning av de konkreta rättsliga och ekonomiska förutsättningarna med avseende på vilka licensavgiften till TV2 hade fastställts. Följaktligen var beslut TV2 I bristfälligt motiverat i detta avseende [(dom av den 22 oktober 2008, TV2/Danmark m.fl./kommissionen, T-309/04, T-317/04, T-329/04 och T-336/04, EU:T:2008:457, punkterna 224–233)]. Tribunalen konstaterade vidare att även kommissionens slutsatser avseende bedömningen av stödets förenlighet med avseende på artikel 86.2 CE, i synnerhet förekomsten av en överkompensation, var bristfälligt motiverade. Enligt tribunalen var förklaringen till den bristfälliga motiveringen att det inte hade gjorts någon omsorgsfull prövning av de konkreta, rättsliga och ekonomiska förhållanden som låg till grund för fastställandet av den del av licensavgiften som tillkom TV2 under den period som granskningen avsåg [(dom av den 22 oktober 2008, TV2/Danmark m.fl./kommissionen, T-309/04, T-317/04, T-329/04 och T-336/04, EU:T:2008:457, punkterna 192 och 197–203)].

13. Talan om ogiltigförklaring av beslutet om kapitaltillskottet väcktes i två fall, den ena av SBS och den andra av Viasat. Genom två beslut av den 24 september 2009 konstaterade tribunalen att det inte längre fanns någon anledning att döma i saken i ovan angivna mål, med hänsyn till att beslut TV2 I hade ogiltigförklarats och att det fanns ett nära samband mellan skyldigheten att återbetala stöd till följd av det beslutet och de åtgärder som utgjorde föremålet för beslutet om kapitaltillskott [(beslut av den 24 september 2009, SBS TV och SBS Danish Television/kommissionen, T-12/05, ej publicerat, EU:T:2009:357, och beslut av den 24 september 2009, Viasat Broadcasting UK/kommissionen, T-16/05, ej publicerat, EU:T:2009:358)].

14. Då beslut TV2 I hade ogiltigförklarats inledde kommissionen en ny granskning av de berörda åtgärderna. Vid den granskningen hörde kommissionen Konungariket Danmark och TV2 A/S och erhöll för övrigt även yttranden från tredje parter.

15. Kommissionen lade fram resultatet av den nya granskningen av de berörda åtgärderna i det [omtvistade beslutet], vilket utgör föremålet för förevarande talan samt för en annan talan som väcktes av TV2 A/S [(mål TV2/Danmark/kommissionen, T-674/11, EU:T:2015:684)]. Den talan har tribunalen prövat genom en dom som meddelats denna dag.

16. Det [omtvistade beslutet] avser åtgärder som vidtogs avseende TV2 mellan åren 1995 och 2002. Vid bedömningen tog kommissionen emellertid även hänsyn till åtgärder avseende kapitaltillskott som vidtogs år 2004 med anledning av beslut TV2 I.

17. I det [omtvistade beslutet] vidhöll kommissionen sin ståndpunkt att de berörda åtgärderna för TV2 skulle anses som statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 FEUF (skäl 153 i det [omtvistade beslutet]). Kommissionen fann först och främst att reklamintäkterna för åren 1995 och 1996 utgjorde statliga medel (skäl 90 i det [omtvistade beslutet]). Efter att ha prövat huruvida det förelåg en selektiv fördel, fann kommissionen att de berörda åtgärderna inte uppfyllde det andra och det fjärde Altmarkvillkoret (skäl 153 i det [omtvistade beslutet]). Medan kommissionen i beslut TV2 I hade funnit att 628,2 miljoner DKK utgjorde en överkompensation som var oförenlig med artikel 86.2 EG, ansåg kommissionen däremot i det [omtvistade beslutet] att detta belopp var en lämplig reserv av egna medel för TV2 A/S (skäl 233 i det [omtvistade beslutet]). I den bindande delen av det [omtvistade beslutet] angav kommissionen således följande:

”Artikel 1

De åtgärder som Danmark har genomfört till förmån för [TV2] mellan åren 1995 och 2002 i form av de licensmedel och andra åtgärder som diskuteras i detta beslut är förenliga med den inre marknaden enligt artikel 106.2 [FEUF]’.”

Förfarandet vid tribunalen och den överklagade domen

3 Genom ansökan som inkom till tribunalens kansli den 14 mars 2012 väckte Viasat talan om delvis ogiltigförklaring av det omtvistade beslutet.

4 Viasat gjorde gällande att det statliga stöd som beviljats TV2 inte var förenligt med den inre marknaden. Till stöd för detta åberopade Viasat två grunder. Den första grunden avsåg kommissionens felaktiga rättstillämpning i det att kommissionen inte beaktade det andra och det fjärde Altmarkvillkoret när den bedömde om de aktuella åtgärderna var förenliga med den inre marknaden i enlighet med artikel 106.2 FEUF. Den andra grunden avsåg kommissionens åsidosättande av motiveringsskyldigheten genom att den, utan motivering, bedömde att artikel 106.2 FEUF var tillämplig i förevarande mål, trots att det andra och det fjärde Altmarkvillkoret inte var uppfyllda.

5 I den överklagade domen fann tribunalen att anledning saknades att döma i målet i den mån talan avsåg ogiltigförklaring av det omtvistade beslutet i den del kommissionen fann att de reklamintäkter för åren 1995 och 1996 som överfördes till TV2 via TV2-fonden utgjorde statligt stöd. Talan ogillades i övrigt.

6 I domen av den 24 september 2015, TV2/Danmark/kommissionen (T-674/11, EU:T:2015:684) ogiltigförklarade tribunalen i en talan väckt av TV2 det omtvistade beslutet i den del det slog fast att reklamintäkter som TV2 tagit emot under åren 1995 och 1996 skulle anses utgöra statligt stöd.

Parternas yrkanden

7 Viasat har yrkat att domstolen ska

— i första hand, upphäva den överklagade domen i den mån som domen ogillar Viasats talan, ogiltigförklara det omtvistade beslutet, och förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna vid tribunalen och domstolen, och

— i andra hand, upphäva den överklagade domen och återförvisa målet till tribunalen samt besluta att frågan om rättegångskostnader ska anstå.

8 Kommissionen har yrkat att domstolen ska

— ogilla överklagandet, och

— förplikta Viasat att ersätta rättegångskostnaderna i båda instanserna.

9 Konungariket Danmark har yrkat att domstolen ska ogilla överklagandet.

10 TV2 A/S har yrkat att domstolen ska

— i första hand, ogilla överklagandet,

— i andra hand, låta verkningarna av den överklagade domen och det omtvistade beslutet bestå, och

— förplikta Viasat att ersätta rättegångskostnaderna.

Begäran om återupptagande av det muntliga förfarandet

11 Viasat har, efter det att generaladvokaten föredragit sitt förslag till avgörande, genom skrivelse av den 3 januari 2017 begärt att domstolen ska återuppta det muntliga förfarandet. Till stöd för sin begäran har Viasat gjort gällande att generaladvokatens förslag till avgörande förvrängde vissa av Viasats argument och tog upp andra argument som inte hade avhandlats mellan parterna.

12 Det ska erinras om att domstolen enligt artikel 83 i sina rättegångsregler, efter att ha hört generaladvokaten, får besluta att den muntliga delen av förfarandet ska återupptas, bland annat om domstolen anser att den inte har tillräcklig kännedom om omständigheterna i målet, eller om en part, efter det att den muntliga delen har förklarats avslutad, har lagt fram en ny omständighet som kan ha ett avgörande inflytande på målets utgång, eller om målet ska avgöras på grundval av ett argument som inte har avhandlats mellan parterna eller de berörda som avses i artikel 23 i Europeiska unionens domstols stadga.

13 I stadgan eller rättegångsreglerna föreskrivs emellertid inte någon möjlighet för de berörda parterna att inkomma med yttranden över generaladvokatens förslag till avgörande (se dom av den 4 september 2014, Vnuk, C-162/13, EU:C:2014:2146, punkt 30 och där angiven rättspraxis).

14 I det avseendet följer det av artikel 252 andra stycket FEUF att generaladvokaterna vid offentliga domstolssessioner ska, fullständigt opartiskt och oavhängigt, lägga fram motiverade yttranden i ärenden som kräver deras deltagande, men domstolen är varken bunden av generaladvokatens förslag till avgörande eller av den motivering som ligger till grund för förslaget. Den omständigheten att en av parterna inte delar det synsätt som generaladvokaten antagit i förslaget till avgörande, oavsett vilka frågor som bedömts där, kan följaktligen i sig inte utgöra ett tillräckligt skäl för att återuppta den muntliga delen av förfarandet (se dom av den 21 december 2016, rådet/Front Polisario, C-104/16 P, EU:C:2016:973, punkterna 60 och 61 samt där angiven rättspraxis).

15 Domstolen finner således, efter att ha hört generaladvokaten, att den har kännedom om de omständigheter som är nödvändiga för att kunna avgöra målet och att dessa omständigheter har avhandlats mellan parterna.

16 Mot bakgrund av det ovan angivna saknas det följaktligen skäl att återuppta den muntliga delen av förfarandet.

Prövning av överklagandet

Den första grunden: Åsidosättande av artikel 106.2 FEUF

Parternas argument

17 Med sin första grund har Viasat gjort gällande att tribunalen gjorde en felaktig rättstillämpning när den fann att kommissionen inte behövde beakta den omständigheten att de aktuella åtgärderna inte uppfyllde det andra och det fjärde Altmarkvillkoret i samband med kommissionens bedömning av åtgärdernas proportionalitet med beaktande av kraven i artikel 106.2 TFUE. Detta gäller särskilt kraven enligt vilka dels tillämpningen av reglerna i fördragen ska hindra att det tilldelade uppdraget genomförs, dels genomförandet av uppdraget inte får påverka utvecklingen av handeln i en omfattning som strider mot Europeiska unionens intressen. Enligt dessa villkor ska de kriterier som ligger till grund för beräkningen av kompensationen för att genomföra den allmännyttiga tjänsten ha fastställts på förhand på ett objektivt och öppet sätt, och kompensationen ska bestämmas på grundval av en analys av de omkostnader som ett välskött genomsnittligt företag hade haft för att fullgöra det aktuella uppdraget avseende den allmännyttiga tjänsten.

18 Viasat har gjort gällande att det framgår av lydelsen i artikel 106.2 FEUF att kravet om att tillämpningen av reglerna i fördragen, särskilt konkurrensreglerna, ska hindra att uppgiften fullgörs ska tolkas så, att artikeln hänvisar till fördragets övriga bestämmelser. I samband med bedömningen av ett statligt stöds förenlighet med beaktande av artikel 106.2 FEUF behöver de övriga bestämmelserna undersökas först. I förevarande fall skulle det således ha kontrollerats om vart och ett av Altmarkvillkoren hindrade att uppdraget om allmännyttig tjänst som tilldelats TV2 fullgjordes. Om en sådan kontroll hade gjorts skulle kommissionen ha dragit slutsatsen att vidtagandet av åtgärderna till förmån för TV2 som svarade mot det andra och det fjärde Altmarkvillkoret inte skulle ha hindrat att uppdraget fullgjordes.

19 För att försäkra sig om iakttagandet av kraven angående hinder för att fullgöra det aktuella uppdraget och avsaknaden av påverkan på utvecklingen av handel i en omfattning som strider mot unionens intresse, skulle kommissionen ha begärt att Konungariket Danmark bevisar att iakttagandet av det andra och det fjärde Altmarkvillkoret hade hindrat att det uppdrag av allmänt ekonomiskt intresse som tilldelats TV2 fullgörs.

20 Kommissionen, Konungariket Danmark och TV2 A/S anser att överklagandet inte kan vinna bifall på Viasats första grund.

Domstolens bedömning

21 Viasat har genom sin första grund gjort gällande att tribunalen gjorde en felaktig rättstillämpning när den fann att kommissionen inte behövde beakta det andra och det fjärde Altmarkvillkoret i samband med sin bedömning enligt artikel 106.2 FEUF för att kontrollera om iakttagandet av dessa villkor skulle ha hindrat TV2 från att fullgöra det uppdrag som det hade tilldelats.

22 Det ska härvidlag erinras om att för att en statlig åtgärd ska kunna anses utgöra ett statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 FEUF måste det för det första röra sig om en statlig åtgärd eller en åtgärd som vidtas med hjälp av statliga medel. För det andra måste denna åtgärd kunna påverka handeln mellan medlemsstaterna. För det tredje ska mottagaren av stödet ges en selektiv fördel. För det fjärde ska åtgärden snedvrida eller hota att snedvrida konkurrensen (se, för ett liknande resonemang, dom av den 2 september 2010, kommissionen/Deutsche Post, C-399/08 P, EU:C:2010:481, punkt 39 och där angiven rättspraxis).

23 Eftersom dessa villkor är kumulativa kan en statlig åtgärd inte anses utgöra statligt stöd om något av villkoren inte är uppfyllt. Om däremot samtliga villkor är uppfyllda utgör åtgärden statligt stöd och är oförenlig med den inre marknaden om inte ett undantag som föreskrivs i fördragen är tillämpligt.

24 Vad gäller det tredje villkoret för att kunna klassificera en åtgärd som statligt stöd, följer det av fast rättspraxis att åtgärder som, oavsett form, direkt eller indirekt kan gynna företag, liksom åtgärder som kan anses ge det mottagande företaget ekonomiska förmåner som det inte skulle ha erhållit enligt normala marknadsmässiga villkor, anses utgöra stöd (se, bland annat, dom av den 30 juni 2016, Belgien/kommissionen, C-270/15 P, EU:C:2016:489, punkt 34).

25 Det ska emellertid erinras om att domstolen har preciserat att en statlig åtgärd inte omfattas av artikel 107.1 FEUF i den mån som åtgärden ska anses utgöra ersättning som motsvarar ett vederlag för tjänster som det mottagande företaget har tillhandahållit för att fullgöra skyldigheter avseende allmännyttiga tjänster, när åtgärden i själva verket inte innebär att dessa företag gynnas ekonomiskt och således inte har som verkan att dessa företag får en fördelaktigare ställning än konkurrerande företag (se dom av den 24 juli 2003, Altmark Trans och Regierungspräsidium Magdeburg, C-280/00, EU:C:2003:415, punkt 87).

26 I enlighet med punkterna 88–93 i domen av den 24 juli 2003, Altmark Trans och Regierungspräsidium Magdeburg (C-280/00, EU:C:2003:415) krävs det att vissa villkor är uppfyllda för att en sådan åtgärd inte ska anses utgöra statligt stöd. För det första ska det mottagande företaget faktiskt ha ålagts skyldigheten att tillhandahålla allmännyttiga tjänster, och dessa skyldigheter ska vara klart definierade. För det andra ska de kriterier på grundval av vilka ersättningen beräknas vara fastställda i förväg på ett objektivt och öppet sätt. För det tredje får ersättningen inte överstiga vad som krävs för att täcka hela eller delar av de kostnader som har uppkommit i samband med skyldigheterna att tillhandahålla allmännyttiga tjänster. För det fjärde ska storleken på den nödvändiga ersättningen fastställas på grundval av en undersökning av de kostnader som ett genomsnittligt och välskött företag som har lämplig utrustning för att fullgöra den allmännyttiga tjänsten som det ålagts skulle ha åsamkats vid fullgörandet av dessa skyldigheter.

27 För det fall villkoren i föregående punkt inte var uppfyllda, skulle den aktuella statliga åtgärden ha ansetts ge en selektiv fördel till det mottagande företaget, och om dessutom de andra villkoren i artikel 107.1 FEUF var uppfyllda, skulle åtgärden kunna utgöra ett stöd som i princip är oförenligt med den inre marknaden.

28 Vad gäller artikel 106.2 FEUF, föreskriver artikeln att företag som anförtrotts att tillhandahålla tjänster av allmänt ekonomiskt intresse ska vara underkastade reglerna i fördragen, särskilt konkurrensreglerna, i den mån tillämpningen av dessa regler inte rättsligt eller i praktiken hindrar att de särskilda uppgifter som tilldelats dem fullgörs och att utvecklingen av handeln inte får påverkas i en omfattning som strider mot unionens intresse.

29 Såsom följer av rättspraxis utvisar själva ordalydelsen i artikel 106.2 FEUF att undantag från fördragets regler är tillåtna endast när de är nödvändiga för att ett företag som har anförtrotts att tillhandahålla tjänster av allmänt ekonomiskt intresse ska kunna fullgöra sina särskilda uppgifter (se, för ett liknande resonemang, dom av den 23 oktober 1997, kommissionen/Frankrike, C-159/94, EU:C:1997:501, punkt 54, och dom av den 28 februari 2013, Ordem dos Técnicos Oficiais de Contas, C-1/12, EU:C:2013:127, punkt 106).

30 I detta avseende framgår det av domstolens praxis att det inte är nödvändigt att den ekonomiska jämvikten eller den fortsatta verksamheten i ett företag som har anförtrotts att tillhandahålla tjänster av allmänt ekonomiskt intresse hotas. Det är tillräckligt att företaget, om de omtvistade rättigheterna inte beviljas, hindras från att fullgöra de särskilda uppgifter som det har tilldelats eller att dessa rättigheter måste vidmakthållas för att rättighetshavaren under ekonomiskt godtagbara villkor ska kunna fullgöra de uppgifter av allmänt ekonomiskt intresse som denne har tilldelats (se dom av den 15 november 2007, International Mail Spain, C-162/06, EU:C:2007:681, punkt 35 och där angiven rättspraxis).

31 Genom att under vissa omständigheter tillåta undantag från fördragets allmänna regler, avser artikel 106.2 FEUF att förena medlemsstaternas intresse av att använda vissa företag, i synnerhet inom den offentliga sektorn, som instrument för den ekonomiska politiken eller skattepolitiken med unionens intresse av att konkurrensreglerna iakttas och att enhetligheten på den gemensamma marknaden bevaras (se, för ett liknande resonemang, dom av den 23 oktober 1997, kommissionen/Frankrike, C-159/94, EU:C:1997:501, punkt 55).

32 Såsom angetts ovan i punkt 21 anser Viasat att kommissionen var skyldig att i samband med sin bedömning enligt artikel 106.2 FEUF kontrollera om iakttagandet av det andra och det fjärde Altmarkvillkoret hade hindrat TV2 från att fullgöra den uppgift som det hade tilldelats.

33 Det ska härvidlag anges att kommissionen, till skillnad från vad klaganden har angett, inte behöver pröva om de villkor som uppställs i Altmarkdomen, särskilt det andra och det fjärde villkoret, har iakttagits när den prövar en åtgärd enligt artikel 106.2 FEUF.

34 Såsom tribunalen mycket riktigt har slagit fast i punkt 63 i den överklagade domen görs prövningen av huruvida de villkor som uppställs i den domen har iakttagits i ett tidigare led, det vill säga vid prövningen av frågan om de aktuella åtgärderna ska anses utgöra statliga stöd. Den frågan ska nämligen besvaras innan det i förekommande fall prövas om ett stöd som är oförenligt ändå är nödvändigt för att fullgöra den uppgift som mottagaren av åtgärden har tilldelats enligt artikel 106.2 FEUF.

35 Däremot ska Altmarkvillkoren inte längre tillämpas när kommissionen – efter att ha konstaterat att en åtgärd ska anses utgöra ett stöd särskilt i den mån mottagarföretaget inte kan klara jämförelsetestet med ett välskött genomsnittligt företag som har lämplig utrustning för att fullgöra den allmännyttiga tjänsten – prövar huruvida stödet kan motiveras enligt artikel 106.2 FEUF.

36 Den sistnämnda bestämmelsen, som preciseras i protokoll (nr 26) om tjänster av allmänt intresse (EUT C 83, 2010, s. 308) och, vad gäller det område som nu är aktuellt, i protokoll (nr 29) om systemet för radio och TV i allmänhetens tjänst i medlemsstaterna (EUT C 83, 2010, s. 312), kan inte tolkas isolerat med beaktande endast av dess ordalydelse utan att också beakta de preciseringar som görs i nämnda protokoll.

37 Slutsatsen i punkt 35 ovan stöds, såsom generaladvokaten har angett i punkt 43 i sitt förslag till avgörande, av lydelsen i protokoll nr 29, som anger att ”bestämmelserna i fördragen skall inte påverka medlemsstaternas behörighet att svara för finansiering av radio och TV i allmänhetens tjänst i den utsträckning som denna finansiering beviljas radio- och TV-organisationerna för att de skall utföra det uppdrag att verka i allmänhetens tjänst som har tilldelats dem, utformats och organiserats av varje medlemsstat och i den utsträckning som finansieringen inte påverkar handelsvillkoren och konkurrensen inom unionen i en omfattning som kan strida mot det gemensamma intresset, varvid kraven på att utföra uppdraget att verka i allmänhetens tjänst skall beaktas”.

38 Mot bakgrund av det ovan angivna gjorde tribunalen ingen felaktig rättstillämpning när den i den överklagade domen fann att artikel 106.2 FEUF inte ålade kommissionen att beakta det andra och det fjärde Altmarkvillkoret för att avgöra om ett statligt stöd är förenligt med den inre marknaden enligt den bestämmelsen.

39 Överklagandet kan således inte vinna bifall såvitt avser den första grunden.

Den andra grunden: Åsidosättande av artikel 296 FEUF

Parternas argument

40 Viasat har genom sin andra grund anmärkt på punkterna 103 och 104 i den överklagade domen av det skälet att tribunalen gjorde en felaktig rättstillämpning när den inte godtog Viasats grund för ogiltigförklaring som vilade på kommissionens åsidosättande i det omtvistade beslutet av den motiveringsskyldighet som följer av artikel 296 TFUE.

41 Viasat har även gjort gällande att tribunalen inte besvarade de grunder som åberopades i ansökan i första instans.

42 Kommissionen har hävdat att överklagandet såvitt avser den andra grunden delvis inte kan prövas och att överklagandet under alla omständigheter inte kan bifallas på denna grund.

Domstolens bedömning

43 Det följer av fast rättspraxis att den motivering som krävs enligt artikel 296 FEUF ska vara anpassad till rättsaktens beskaffenhet. Av motiveringen ska klart och tydligt framgå hur den institution som har antagit rättsakten har resonerat, så att de som berörs därav kan få kännedom om skälen för den vidtagna åtgärden och så att den behöriga domstolen ges möjlighet att utföra sin prövning (dom av den 29 september 2011, Elf Aquitaine/kommissionen, C-521/09 P, EU:C:2011:620, punkt 147 och där angiven rättspraxis).

44 I punkt 103 i den överklagade domen underkände tribunalen grunden om bristande motivering av det omtvistade beslutet och påpekade att ”den omständigheten att det inte angavs något i beslutet om det andra och det fjärde Altmarkvillkorets betydelse vid bedömningen av de berörda åtgärdernas förenlighet med den inre marknaden inte beror på att kommissionen förde ett oriktigt resonemang eller att det [omtvistade beslutet] var bristfälligt motiverat. Skälet var att kommissionen gjorde sin bedömning mot en annan bakgrund än den som [Viasat] förespråkat”.

45 Såsom Viasat har medgett, hade det omtvistade beslutet varit otillräckligt motiverat endast om kommissionen hade varit skyldig att tillämpa den ram för prövning som enligt Viasat följer av artikel 106.2 FEUF.

46 Det framgår av punkt 37 ovan att artikel 106.2 FEUF inte ålade kommissionen att beakta det andra och det fjärde Altmarkvillkoret för att avgöra om ett statligt stöd är förenligt med den inre marknaden enligt den bestämmelsen. Tribunalen gjorde följaktligen inte någon felaktig rättstillämpning när den fann att det omtvistade beslutet var tillräckligt motiverat.

47 Såsom generaladvokaten har angett i punkt 58 i sitt förslag till avgörande har invändningen om att grunderna i ansökan i första instans inte besvarades inte utvecklats tillräckligt för att de andra parterna i överklagandet ska kunna besvara den och för att domstolen ska kunna avgöra frågan. Invändningen kan följaktligen inte tas upp till prövning.

48 Den andra överklagandegrunden kan således till viss del inte upptas till sakprövning och kan i övrigt inte leda till bifall för överklagandet.

49 Mot bakgrund av det ovan angivna ska överklagandet ogillas i sin helhet.

Rättegångskostnader

50 Enligt artikel 184.2 i domstolens rättegångsregler ska domstolen, när överklagandet ogillas, besluta om rättegångskostnaderna. Enligt artikel 138.1 i rättegångsreglerna, som enligt artikel 184.1 i dessa rättegångsregler ska tillämpas i mål om överklagande, ska tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna om detta har yrkats.

51 Kommissionen och TV2 A/S har yrkat att Viasat ska förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna. Eftersom Viasat har tappat målet, ska kommissionens och TV2 A/S yrkande bifallas.

52 I artikel 140.1 i rättegångsreglerna, som enligt artikel 184.1 i dessa regler ska tillämpas i mål om överklagande, föreskrivs att medlemsstater och institutioner som har intervenerat ska bära sina rättegångskostnader.

53 Konungariket Danmark, som har intervenerat vid tribunalen, ska bära sina rättegångskostnader.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (första avdelningen) följande:

1) Överklagandet ogillas.

2) Viasat Broadcasting UK Ltd ska ersätta de rättegångskostnader som uppkommit för Europeiska kommissionen och TV2/Danmark A/S.

3) Konungariket Danmark ska bära sina rättegångskostnader.

Underskrifter